

possimus dicere tali casu, non esse appellationem, qua possit quodlibet gravamen reparari, quia quoad id, integra manet appellandi permissio, sed tantum quoad executionem sententiae, quod est multum diversum, & nullum inconueniens, quominus appellatio ab ipsa interposita, desinat reparare praecedens gravamen, prout probant manifeste Doctores supracitati pro parte negativa hujus quaestionis principalis, ubi quam plurimos retuli, hoc ipsum evidenter sentire, dum firmiter quod ubi datur appellatio devolutiva, non dici gravamen irreparabile, per appellationem à diffinitiva, ut secus esse videatur, quando quoad utrumque effectum appellatio est prohibita. Vide quae diximus supra, à n. 39. cum sequentibus, hoc cap.

84 Et hanc nostram opinionem fert Concilium Trident. sess. 13. de reform. c. 13. (quod hactenus nunquam vidi ponderatum, nec etiam allegatum ad propositum,) quod postquam disposuerat, ut ne in causis criminalibus appelleretur ab interlocutoriis, sequitur dicens (nisi gravamen hujusmodi per diffinitivam sententiam reparari, vel ab ipsa diffinitiva appellari non possit) qui Concil. Tridentin. locus intelligendus est, quando nullo modo appellari potest à diffinitiva, nec quoad suspensivum, nec quoad devolutivum: non tamen quando appellatio non suspendit effectum sententiae, & admittitur quoad devolutivum, quia tunc non potest dici, non posse appellari, ex his, quae jam dicta sunt.

85 Et quoniam Concilium Trident. dixit (vel ab ipsa diffinitiva appellari non possit) & ubi in iure, vel dispositione invenimus, appellari non posse; intelligere debemus de utroque effectu esse prohibitionem, tam devolutivo, quam suspensivo, simul & semel; non tamen suspensivo tantum, ita eleganter tenet Decius in rubr. de appellat. num. 5. Rol. à Valle consilio 77. viso, num. 16. lib. 2. Abb. in cap. ad reprimendam, de officio ordinarii, quos referens sequitur Lancelot. Rob. de attentat. 2. p. cap. 12. limit. 25. num. 29. & idem in eadem. 2. p. cap. 12. limit. 53. num. 58. & hoc idem non obscure sentit Petrus Sardus decis. 36. num. 21. & 22. cum sequentibus, qui expressè loquitur, quando omnino denegatur appellationis recursus, ubi disputat, quid quando datur ad Principem supplicatio, quo casu ab emergentibus pariter dicit appellationem esse permitendam, quia supplicatio pendet à voluntate Principis, quod impossibile reputatur, juxta l. apud Julia. §. fin. de leg. 1. l. quis cum major. in prin. ff. de bonis l. quem omnino vide per totam decisionem; ergo de appellatione omnimodo & absolute prohibita intelligendum est Concilium. Vide quod annotabimus infra, hoc cap.

Quod Tridentinum Concilium non sine mysterio id decidit in criminalibus causis, ut ex eo patet, in quibus quando appellatio prohibetur, raro, aut nunquam prohibetur, quoad effectum suspensivum tantum, sed quoad utrumque simul, ut in duce seditionum, notorio criminoso, convicto confesso, virginum raptore, & similibus suo loco infra, 3. p. dicendis, & sic de his prohibitionibus intelligendum est.

Quo etiam sensu intelligendus est Egidius Bossius in tractatibus variis crimi. titulo de appell. num. 10. & 11. ubi dicit, quod licet ubi prohibetur appellatio à principali, non etiam intelligitur prohibita ab accessoriis & impensis: ex Doctoribus ibi adductis per eum. Ubi autem prohibetur appellatio in delictis, non intelligitur prohibita ab incidentibus, seu emergentibus, ex Bart. in l. arbitrio. in primis verbis, ff. qui satisfacere cogantur, quoniam quando in istis prohibetur, semper ferè est quoad utrumque effectum, & sic ad ea, quae frequentius accidunt jura adaptari debent, l. nam ad ea, de legibus.

Quo etiam sensu intelligendi sunt Ang. consil. 46. incip. viso puncto, nu. 7. vers. licet autem, & consil. 188.

incipit sed nunc num. 2. Marant. in praxi. 6. part. tit. de appellat. num. 355. Hieronym. Gonzal. in regul. reser. va. gl. 9. §. 1. tit. de nullit. & attent. num. 201. dicentes, ab interlocutoria summa cum ratione posse appellari; quando à diffinitiva prohibitum est, rationem reddentes, quia gravamen interlocutoriae non speratur posse reparari, per appellationem à diffinitiva, cum ab illa non possit appellari: quae ratio nullo modo convenit ei appellationi, quae potest interponi, & sequi coram superiori, licet interim sententiam exequatur, cui appellationi nihil detrahitur quod hunc effectum, ut possit reparare gravamen, ita plures DD. intelligendi sunt, non aliter, ut supra diximus.

Quo etiam modo intelligitur quod dicunt Archid. Joann. Anton. & Geminian. in c. ut inquisitionis, de heret. l. 6. dicentes, quod licet haereticus non possit appellare à diffinitiva; poterit tamen appellare ab interlocutoria, in eadem causa lata, quia cum his in casibus appellatio prohibita sit, quoad utrumque effectum; nimirum; gravato per interlocutoriam permittatur appellatio, quia ex quo nullum habet recursum post sententiam diffinitivam, & aequitas, quam in hujus quaestionis membri resolutione sequutus fui, simul cum juris ratione suadet, ut omnes causae particulæ rimentur, & iterum ac iterum inspiciatur, & justificetur eo modo, ut quando deveniatur ad diffinitivam, veritas elucescat, & nullum dubium, & obscuritatem habeat, eaque prolata, sine scrupulo ad executionem, non admittitur appellatione, queat deveniri; pro quo expendo textum famosum in l. ne causas, Cod. de appellat. ibi, quoniam verendum est, ne lis incognito negotio dirimatur, adempta copia conquerendi &c. juncta l. 1. ff. à quibus appellare non licet, quae notant gl. & Doctores in d. leg. ne causa, ideòque praedictorum omnium Doctorum doctrina procedit; quando sibi aliquo appellationis remedio gravato non potest provideri; secus autem esset, si eo providere valuisset; ut bene respondet, & intelligit Menoch. de adipiscen. poss. rem. 4. n. 817. & praecipue n. 819. quem vide.

Et tandem haec nostra opinio probatur ex text. ar. 92 gumento in l. 1. §. quaesitum, ff. de appellat. ibi si quis forte interloquutus fuerit Principem se consulendum; cum possit post rescriptum provocare, per quem text. & per l. 2. ubi gloss. & B. de appell. recipi. & Bald. in l. 2. C. de Episcopa. audi. dixit Anton. Natta in cons. 121. nu. 4. quod omnino dicitur gravamen irreparabile per appellationem à diffinitiva illud, à cuius diffinitiva non appelleretur, quia est prohibitum, & ita à praedicto gravamine appellari posse.

Igitur in quaestione principali duae sunt regulae constitutendae. Prima regula sit, judicem Ecclesiasticum vim non facere, non deferentem appellationi emissae ab interlocutoria, lata super articulis incidentibus, vel emergentibus in causa, à cuius diffinitiva, seu negotio principali non admittitur appellatio quoad unum effectum, suspensivum scilicet; quam regulam admittas cum declarationibus suprapositis in primo distinctionis membro quaestionis principalis. Secunda regula sit, judicem Ecclesiasticum vim evidentem facere, si negaverit, recusaveritve deferre appellationi ab interlocutoria, quovisve alio; avamine, emissae in causae prosecutione, à cuius diffinitiva nullo modo admittitur appellatio, nec quoad effectum suspensivum, nec etiam quoad devolutivum: quae regula colligitur ex secundo membro distinctionis praefatae quaestionis nostrae.

Et ad complementum, atque omnimodam perfectionem nostrae resolutionis, illud debes annotare, quod inter nostros, in quas itum est sententias, alii ut in possessorii de jure civili appellatio sit prohibita, quoad suspensivum effectum duntaxat, alii verò dire-

ad contrariam opinionem tenuere, ut scilicet; sit prohibita quoad utrumque effectum, & devolutivum, & suspensivum simul, quam magna Doctorum caterva fuit amplexa, quorum nomenclaturam recensemus infra, 3. p. c. 12. vers. ultra quos hanc, à num. 63. quam communem, & magis communem esse quamplures affirmarunt, de quo vide ibi: qua opinione re tenta nihil mirum, ut nonnulli Doctores asseverassent, à sententia interlocutoria lata in possessorio appellationem habere utrumque effectum, ex eo moti, quia à diffinitiva prohibita extat (ut plurimi putarunt) quoad utrumque effectum, & sic hac opinione attenda, illi Doctores in nostra quaestione rectè procedunt, & loqui dicendum erit, juxta ea quae hactenus dicta sunt, & quae nos advertimus d. c. 12. in d. 3. p.

CAPUT VII.

A sententia adversam qualitatem habente, alia quae prohibet, alia appellationem permittens, si appellationi emissae iudex in totum non deferat: an violentiam facere dicatur? & quid quando una qualitas apponitur conditionaliter ad aliam, aut etiam successivè.

SUMMARIUM.

- 1 Appellationi à tota sententia an sit deferendum, quae partim prohibet, partim permittit appellare.
- 2 Favor & odium ubi concurrunt, dispositio an censeatur odiosa in totum.
- 3 Sententia, quae partim prohibet appellationem, partim verò permittit, continet favorem, & odium.
- 4 Regula negativa, & permissiva ubi concurrunt, quae sit sequenda.
- 5 Privilegiis duobus concurrentibus, alio permissivo, alio prohibitivo, quid attendendum.
- 6 Obligationes duae ubi concurrunt in eadem persona, potentior alteram vincit, & perimit.
- 7 Negativum potentius est affirmativo.
- 8 Negatio plus negat, quam affirmat affirmatio.
- 9 Magis dignum trahit ad se minus dignum.
- 10 Negativa praecipua magis efficacius obligant, & adstringunt, quam affirmativa.
- 11 Qualitas potentior praeponderat, & praedominatur.
- 12 Res à potentiori denominatur.
- 13 Fendum ex gratia, & pecunia, si gratia praeponderat pecunia, gratiosum dicitur.
- 14 Qualitatis virtus est, rei naturam immutare.
- 15 Eamque in diversam speciem convertit.
- 16 Qualitas adveniens enti, reponit illud in diversam naturam.
- 17 Qualitas formam ostendit.
- 18 Alienationis immobilium prohibitio, & mobilium permissio, si simul conjungantur, prohibitio ad se trahit permissionem.
- 19 Haereditas, quid est universum, apta comprehendere mobilia, & immobilia.
- 20 Tutor an sine decreto possit alienare, & repudiare hereditatem, quae habet mobilia & immobilia.
- 22 Sententia est individua.
- 22 Sententia non potest pro parte valere, & pro parte non valere.
- 23 Res una non potest diverso jure censerì.
- 24 Res una non potest contrarios effectus operari.

- 25 Causa dicitur criminalis, si poena pecuniaria applicetur fisco.
- 26 Prohibitione appellationis, & permissione simul in sententia concurrentibus, in totum esse appellationem prohibitam, qui censeant.
- 27 & 28 Mixtura ratione appellatio multoties permittitur à tota sententia.
- 28 Prohibitio appellationis, & permissio si in sententia concurrant, in totum esse deferendum, probatur, & seqq.

Cap. super quaestio §. si verò de officio deleg. ponderatur, ibid. & n. 122.

- 29 Clausula (appellatione remota) non transit in subdelegatum.
- 30 Compositum ex diversis speciebus non habens certam naturam quandoque recipit naturam unius, quandoque alterius assumit.
- 31 Qualitas naturalis, & accidentalis ubi concurrunt, illa hanc trahit.
- 32 Pupillo, cui supervenit furor, non est dandus curator.
- 33 Appellationis permissio uti qualitas naturalis est cuiusque causa.
- 34 Appellationem non esse permissam in aliquo casu, qui asserit probare tenetur.
- 35 Favor, & odium quando simul concurrunt, an dispositio tota iudicetur favorabilis.
- 36 & 37 L. 1. §. veteris, de acquir. possess. interpretatur.
- 38 Qualitas contraria ubi concurrunt, an attendatur potius permissiva.
- 39 & 40 Et quid si concurrant in diversis subjectis.
- 41 Statuto disponente non posse inquiri contra advocatum, alio autem, quod contra militem inquiratur, si aliquis miles, & advocatus, an delinquens patitur inquisitionem.
- 42 Qualitas negativa appellationis, & permissiva ubi sint complicata esse in utraque admittendam, qui teneant.
- 43 Mixtura ratione in causa possessorio in totum admittitur appellatio.
- 44 Causa negativa, & permissiva appellationis concurrentes in sententia, an sit in totum deferendum, variè, & confuse loquuntur Doctores.
- 45 Qualitas negativa, & permissiva appellationis concurrentes circa idem inseparabile, in totum denegatur appellatio.
- 46 Qualitatis diversitas affirmativa, & negativa appellationis concurrentes circa diversas sententias, & separabilia capitula, unaqueque suum effectum operatur.
- 47 & 48 & 49 Qualitatis diversitas appellationis permissivae, & prohibitive, quando circa idem concurrat, ut appellatio in totum admittatur, redduntur exempla.
- 50 Qualitates contrarias circa idem suos effectus operari, monstruosum est.
- 51 Res una circa seipsam non potest diverso jure censerì.
- 52 Qualitas debilior cedit potentiori, ubi utraque concurrunt.
- 53 Sententia tot, quot capitula, & quando.
- 54 Retractus an locum habeant, ubi simul venduntur res immobiles.
- 55 Condemnatus ad salarium, & aliam rem, exequitur sententia pro salario, & non super re.
- 56 & 57 Appellatio à sententia respectu possessionis ex leg. fin. Cod. de edicto Divi Adri. non admittitur, respectu autem fructuum, & interesse sic.
- 58 Doctoris dicta debent intelligi secundum jura ab eo citata.
- 60 Fructuum, damni, aut interesse respectu sententia super possessorio non suspenditur per appellationem, sed respectu possessorii duntaxat.
- 61 Qua opinio communis, & verior est.

